O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlandi”
Rektor M.T.Xodjiyev
____
2024 yil “__” ________

BUXGALTERIYA HISOBI VA MOLIYA KAFEDRASI

BANK VA MOLIYA BOZORLARI FAN SILLABUSI

(BANFM6)

Bilim sohasi:	300000 – Ijtimoiy fanlar
Ta’lim sohasi:	310000 – Ijtimoiy va xulq atvorga oid fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60310100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

Guliston – 2024

© Ushbu hujjat Guliston davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo‘lib, to‘liq yoki qisman nusxa ko‘chirilishi, tarqatilishi yoki ko‘paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko‘paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o‘zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat’iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2024	Ushbu sillabus Guliston davlat universiteti kengashining 2024-yil “29 “ avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan maqullangan.
	Tuzuvchi: J.M.Zikriyayev -GulDU “Buxgalteriya hisobi va moliya” kafedrasi dotsenti D.B.Eshpulatov – GulDU “Buxgalteriya hisobi va moliya” kafedrasi o’qituvchisi

Izoh: Ushbu fan o’quv dastur Yale university, Massachutes universiteti va Cambridge universitetlari ta’lim dasturlari asosida takomillashtirildi.

Mundarija

Bank va moliya bozorlari

1. Fan tavsifi …………………………………………………
2. Fanning dastlabki rekvizitlari…………………………………
3. Fanning maqsadi…………………………………
4. Ta'lim berish natijalari…………………………………
5. Ta'lim berish usullari…………………………………
6. Soatlar/Kreditlar…………………………………
7. Fanning tarkibiy tuzilishi…………………………………
8. Talabalar bilimini baholash…………………………………
9. Adabiyotlar…………………………………
10. Akademik talablar…………………………………

BANK VA MOLIYA BOZORLARI (BANFM6)

1.Fan tavsifi

1.Fan tavsifi

Ushbu fan doirasida moliya bozorlari faoliyatining asosiy masalalari, moliya institutlari faoliyati ko‘rib chiqiladi, inson hayotida shug‘ullanishi kerak bo‘lgan moliyaviy vositalar o‘rganiladi. Bundan tashqari, bo‘sh mablag‘larni moliya bozoriga investitsiya qilishning asosiy tamoyillari, moliyaviy hisob-kitoblar asoslari ochib berilgan.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fanni o‘zalshtirish uchun Matematika, Iqtisodiyot nazariyasi, Statistika, Mikroiqtisodiyot, Makroiqtisodiyot, Buxgalteriya hisobi, Mjliyaviy hisob, Moliya va soliq fanlaridan zarur bilimlarga ega bo‘lish talab etiladi.

3.Fanning maqsadi

60310100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yisha) ta’lim yo’nalishida tahsil olayotgan talabalarga "Moliya bozorlari institutlari va instrumentlari" fani bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni o'rgatish, yosh buxgalterlar uchun moliyaviy bozorlarni o‘zgartiruvchi, yangi institutlarni moliyaviy muomalaga jalb qiluvchi, yangi moliyaviy vositalarning paydo bo‘lishiga hissa qo‘shadigan va moliya bozorlarini tartibga solishga yondashuvlarni o‘zgartiradigan global transformatsiyalar ko‘rib chiqiladi.

4.Ta’lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko‘nikmalarga ega bo‘ladi:

- jahon moliya hamjamiyatini larzaga solgan va investorlarni investitsiya qilish risklarini yanada oqilona baholashni o‘rgatish;
- milliy bozorlar orasidagi chegaralarni xiralashtiradigan va O‘zbekiston moliya bozorining jahon moliya tizimiga integratsiyalashuviga yordam beruvchi moliyaviy bozorlarning globallashuvini o‘rgatish;
- moliya bozorlari va aktivlarini sekyuritizatsiya qilish jarayonlarini jadal rivojlantirishni o‘rgatish;
- moliya injiniringining rivojlanishi va yangi moliyaviy vositalarning paydo bo‘lishini o‘rgatish.

5.Ta’lim berish usullari

- real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
- esse, tezis va maqolalar yozish;
- vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) echish;
- jarayonli-yo‘naltirilgan ta’lim;
- muhokamalarda ishtirok etish;
- kichik guruhlarda ishlash;
- loyiha ishi bajarish;
- mustaqil ishlarni bajarish;
- taqdimot tayyorlash;
- turli darajadagi testlarni echish;
- so‘rov o‘tkazish.
- jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

6.Soatlar/kreditlar

Ta'lim turi	Ma'ruza Soat/kredit	Amaliy mashg'ulot Soat/kredit	Laboratoriya Soat/kredit	Mustaqil ta'lim Soat/kredit	Jami Soat/kredit
Kunduzgi	34	38	0	108	180/6
Yillik jami	34	38	0	108	180/6

7. Fanning tarkibiy tuzilishi

№	Mavzular	Soat	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan masalalar	soat	Amaliy (seminar) mashg'ulot mavzulari	soat	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari	soat
1	**1-mavzu.** Moliya bozorining tashkil topishi va tarkibi	16	1.Moliya bozori tushunchasi. 2.Qimmatli qog'ozlarni chiqarish bosqichlari. 3.Qimmatli qog'ozlarni chiqarish to'g'risida qaror qabul qilish. 4.Emissiya prospektini tayyorlash.	4	Moliya bozorining tashkil topishi va tarkibi	4	Aksionerlik jamiyatlarining moliya bozoridagi ishtiroki	8
2	**2-mavzu.** Moliya bozorlarini sekuritizatsiya va globallashtirish	18	1.Globallashuvning namoyon bo'lish shakllari. 2.Sekyuritizatsiya jarayonlarini rivojlantirish. 3.Bank kreditining xarakterli xususiyatlari. 4.Qarz kapitalini jalb qilish imkoniyatlari.	4	Moliya bozorlarini sekuritizatsiya va globallashtirish.	4	Moliya bozoridagi imitent va investorlarning ro'li	10
3	**3-mavzu.** Xavf va daromad	18	1.Moliyaviy bozorlarda xavf va daromadni o'lchash. 2.Moliya bozorida tavakkalchilik, risklar va investitsiyalarning daromadliligi o'lchanishi.	4	Xavf va daromad	4	Rivojlanayotgan moliyaviy bozorlar va moliyaviy inqirozning o'sishi	10
4	**4-mavzu.** Qarz kapitali bozori. Obligatsiyalar.	18	1.Qarz kapitali bozori va obligatsiyalar. 2.Qarz bozorining tuzilishi, obligatsiyalarning asosiy xususiyatlari, daromadlarni to'lash usuli bo'yicha ularning asosiy turlari.	4	Qarz kapitali bozori. Obligatsiyalar.	4	Obligatsiyalarni emissiyasi bosqichlari	10
5	**5-mavzu.** Fond bozori.	18	1.Qimmatli qog'ozlar va hosilaviy moliyaviy vositalar. 2.Fond bozori kapitalni qayta	4	Fond bozori.	4	Qimmatli qog'ozlar bozorini taxlil qilish	10

			taqsimlash, tarkibiy iqtisodiy islohotlar va o‘zgarishlarni amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlar va infratuzilmasi					
6	**6-mavzu.** Bank sektori	18	1.Mahalliy moliya bozori. 2.Mintaqaviy moliya bozori. 3.Bozorga asoslangan model. 4.Ixtisoslashgan banklar. Universal banklar. bank kreditlari va qarzlar.	4	Bank sektori	4	Anglo-sakson modeli, uning moxiyati va iqtisodiyotda tutgan o'rni	10
7	**7-mavzu.** Kollektiv investitsiya fondlari.	16	1.Kollektiv investitsiyalar tarmog‘i moliya bozorlarining mustaqil segmenti. 2.Kollektiv investitsiyalar kapitalni birlashtirish tamoyiliga asoslangan moliya institutlaridan foydalanish orqali investitsiyalar tizimi.	2	Kollektiv investitsiya fondlari	4	Investitsion baxolash metodlari va mexanizmlari	10
8	**8-mavzu.** Gibrid moliyaviy vositalar	16	1.Moliyalashtirishning gibrid shakllari. 2.Imtiyozli aksiyalar (qarz va kapitalning gibridi), lizing (ssuda va lizing gibridi); opsion turidagi qimmatli qog‘ozlar va konvertatsiya qilinadigan qimmatli qog‘ozlar.	2	Gibrid moliyaviy vositalar	4	Xosilaviy qiimmatli qog'ozlar turlari va uning roli	10
9	**9-mavzu.** Xalqaro kapital bozorlari	14	1.Qimmatli qog‘ozlarga egalik huquqini ro‘yxatga olishning xalqaro tizimlari 2.Emitentning oldingi davrlardagi daromadlari, joriy va prognoz. 3.Emitent va uning mahsulotlarining obro‘si (gudvilligi).	2	Xalqaro kapital bozorlari	2	Jaxon amaliyotidagi moliya bozorinig modellari	10
10	**10-mavzu.** Shaxsiy moliyani boshqarish	14	1.Shaxsiy daromad va xarajatlarni hisobga	2	Shaxsiy moliyani boshqarish	2	Investitsion portfel	10

			olish va tahlil qilish. 2.Uzoq va o‘rta muddatli moliyaviy maqsadlarni belgilash. 3.Pulga nisbatan salbiy psixologik munosabatni zararsizlantirish.				shakllantirish	
11	**11-mavzu.** Shaxsiy moliyani boshqarish, 2-qism	14	1.O‘zingizning pul hissiyotingizni o‘rganing. 2.Vaqtni pulga aylantiring. 3.Shaxsiy moliyani to‘g‘ri boshqarish. 4.Shaxsiy kapital.	2	Shaxsiy moliyani boshqarish, 2-qism	2	Fond bozorida qimmatli qog‘ozlar savdosida ishtirok etish	10
	Jami	**180**	**Jami**	**34**	**Jami**	**38**	**Jami**	**108**

8.Talabalar bilimini baholash

№	Baholash turi	Topshiriqlar turi	Topshiriq soni	Har bir topshiriq uchun ajratilgan ball	Jami
1	**Joriy baholash**	Mustaqil ish topshiriqlari	4	5	20
		Amaliy mashg‘ulotlardagi ishtiroki	10	1	10
		Ma’ruza mashg‘ulotlaridagi ishtiroki	10	1	10
2	**Oraliq baholash**	Mustaqil ish topshiriqlari	2	5	10
		Yozma og‘zaki yoki test	2	5	10
3	**Yakuniy baholash**	Yozma, og‘zaki, ijodiy ish, test va h.k.	1	40	40
4	**Jami**		30		100

Izoh: Mustaqil ish topshiriqlarini baholash GulDU Kengashining 11- sonli bayoni bilan tasdqilangan “Talabalar mustaqil ta’limini tashkil qilish tartibi” asosida baholanadi.

Talabaning semestr davomida fan bo‘yicha to‘plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

UB=JN+ON+YaN

bu erda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

9.ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar:

1. Elbusinova U., Sattorova N., Toymuhamedov I. R. Bank va moliya bozorlari darslik. – Toshkent, 2022. 272 B.
2. Финансовые рынки и институты : учебник / Е.Г. Князева, Е.А. Разумовская, Н.Н. Мокеева, М.И. Львова, О.А. Школик, Ю.В. Истомина ; под общей редакцией О.А. Школика ; Министерство науки и высшего образования Российской Федерации, Уральский федеральный университет.— Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2021.— 312 с.
3. Ерохина Е.А. Основные рынки и институты : учебное пособие. – Томск : Издательский Дом Томского государственного университета, 2018. – 216 с.
4. Sh.Sh.Shoha’zamiy. Moliya bozori va qimmatli qog‘ozlar. Darslik. Toshkent, 2012

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. “Mirziyoev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tarlib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, ¹11.
2. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etaniiz. - Ò.: O'zbekiston, 2016. - 56 b.
3. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. - Ò.: O'zbekiston, 2017. - 48 b
4. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Ò.: O'zbekiston, 2017. - 488 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi ĐҒ-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz.
6. Асват Дамодаран- Инвестиционная оценка. Инструменты и методы оценки любых активов, пер.с англ., 9-е изд. и доп., 2016.
7. Глен Арнольд- Великие инвесторы, пер.с англ., 2-е изд. и доп., 2017.
8. Бенджамин Грэм. Разумный инвестор, пер.с англ., 4-е изд. и доп., 2017.
9. Berk and DeMarzo, Corporate Finance, Pearson, 2016
10. Copeland, Weston and Shastri, Financial Theory and Corporate Policy, 4/e, Pearson 2013
11. Bernstein, Peter L. (2009), Capital Ideas Evolving, Wiley)

Axborot manbaalari

1. www.gov.uz- O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.
2. www.lex.uz- O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. http://cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy bank rasmiy sayti.
4. https://www.fmextra.com - Finextra Research.
5. https://www.forbes.com - Forbes Media LLC.
6. https://www.mobilepaymentstodav.com - Mobile payments today.
7. www.unilibrary.uz
8. www.stat.uz - O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi rasmiy sayti
9. www.mfi.uz- O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi rasmiy sayti
10. www.cbu.uz- O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti
11. www.worldbank.org – Jahon banki guruhi rasmiy sayti
12. www.buxgalter.uz- amaliyotchi buxgalterlarning maslahat portali
13. www.bbc.uz- buxgalteriya va soliqqa tortish ekspert tizimi
14. https://ocw.mit.edu/courses/14-32-econometrics-spring-2007-Massachutes texnologiyalar instituti (QS da 1-o‘rinda, THE да 3-o‘rinda)
15. https://www.yale.edu/ University of Yale (Qs da 16-o‘rin, THE да 14-o‘rinda).

10. Akademik talablar

O‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi o‘zaro munosabat samimiy va beg’araz bo‘lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o‘quv platforma orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.